

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้
 - 2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังจากที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาผลการขยายผลของการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสรุปได้ ดังนี้
 - 1.1 ผลจากการตอบแบบสอบถาม ปัญหาครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = 0.45) ครูมีความต้องการที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน และครูต้องการเห็นตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.52) มีสภาพปัญหาของครู คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่เน้นกระบวนการให้นักเรียนได้พัฒนาในด้านการคิด โดยเฉพาะการคิดสร้างสรรค์ ไม่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 84 2) ครูขาดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ร้อยละ 80 3) รูปแบบ

การสอนครูเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน ปัญหาของนักเรียน ขาดการคิด หลากหลายรูปแบบ ร้อยละ 75 ซึ่งได้แก่ 1) ขาดการคิดละเอียดลออ ร้อยละ 83.37 2) ขาด การคิดริเริ่ม ร้อยละ 79.58 3) ขาดการคิดยืดหยุ่น ร้อยละ 76.09 และ 4) ขาดการคิด คล่องแคล่ว ร้อยละ 68.79 และมีปัญหาด้านบุคลิกภาพ คือ นักเรียนไม่มีความอยากรู้อยาก เห็น ร้อยละ 80 และนักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าแสดงออก ร้อยละ 70

2. ผลจากการสัมภาษณ์ (รองรัตน์ จันทรสยาม, เฉลิมศักดิ์ สุ่มมาตย์, วันทนา มาศวรรณ, จารุวรรณ เวียงนันท 11-16 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์ และ พรพิมล เอี่ยมสุวรรณ, จิราภรณ์ มูริกา, สุมาลี คำขูร ภัคนิดา หนองเรือ 26-30 พฤศจิกายน 2554 : สัมภาษณ์) พบว่า มีสภาพปัญหาของครู คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ เน้นกระบวนการให้นักเรียนได้พัฒนาในด้านความคิด โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ ไม่ให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็น ร้อยละ 84 2) ครูขาดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ร้อยละ 80 3) รูปแบบการสอนครูเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน ปัญหาของนักเรียน ขาดการ คิดหลากหลายรูปแบบ ร้อยละ 75 และมีปัญหาด้านบุคลิกภาพ คือ นักเรียนไม่มีความอยากรู้อยากเห็น ร้อยละ 80 และนักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่กล้าแสดงออก ร้อยละ 70

3. ผลการยกร่างรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏผล ดังนี้

ได้รูปแบบการสอนภาษาไทยให้เกิดการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเหมาะสมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.34$ และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.54$ โครงสร้างของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 1) การเตรียมการสอน ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนการสอน 1 ชั้น คือ C = Cognition : ชั้นที่ 1 การทำให้ตระหนักรับรู้ (รับรู้ในคุณค่า) 2) การดำเนินการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมการ เรียนการสอน 2 ชั้น คือ R = Reflection : ชั้นที่ 2 การสะท้อนความคิดเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า (สะท้อนว่ารู้อะไร) E = Elaborate To Create : ชั้นที่ 3 ร่วมกันคิดอย่างละเอียดลออเพื่อ สร้างสรรค์ผลงาน (คิดใฝ่ใจ อย่างละเอียดลออเพื่อสร้างสรรค์) 3) การวัดผลประเมินผล และเชื่อมโยงประยุกต์ใช้ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ชั้น คือ A = Assesment : ชั้นที่ 4 การประเมินผลงาน (ร่วมมือกันประเมินผล) T = Thinking : ชั้นที่ 5 การคิด เชื่อมโยงเพื่อแสดงผลงาน (คิดแยกย่อยเพื่อสร้างคุณค่า) E = Exhibition : ชั้นที่ 6 การจัด นิทรรศการแสดงผลงาน (นำสู่การทัศนและเผยแพร่)

ผลการวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏผล คือ 1) การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังจากที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้น ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.64)

ผลการวิจัยระยะที่ 3 การขึ้นชั้นผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ผลการศึกษาการขึ้นชั้นผลการขยายผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนขยายผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สร้างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 27 มีการขยายผล โรงเรียน 6 แห่ง คือ (1) โรงเรียนโคกล่ามพิทยาคม (2) โรงเรียนศรีสมเด็จพิภพพัฒนาวิทยา (3) โรงเรียนน้ำใสวิทย (4) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล (5) โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา และ (6) โรงเรียนคู่น้อยประชาสรรค์พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.39)

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดละเอียดลออ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่าก่อนเรียนรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็นการอภิปรายได้ 3 ประเด็น คือ 1) รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) การยืนยันผลของการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน หลักการคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) ซึ่งมีแนวคิดและหลักการว่า การเรียนรู้จะมีความหมายหากเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ในการสอนเป็นการเสนอความคิดรวบยอดหรือกรอบมโนทัศน์ก่อนการสอนเนื้อหาจะช่วยให้เนื้อหาที่มีความหมาย ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียวแต่ความรู้จะเกิดขึ้นและถูกสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเองการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by Doing)

ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทีม ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการจัดกิจกรรมการสอนใช้การสอน โดยใช้แผนผังความคิด เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนได้ร่วมกลุ่มในการทำงาน ได้ระดมสมอง หากความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของคำข้อความ สาระต่าง ๆ ได้ชัดเจน ใช้ความคิดอย่างอิสระ ในการสร้างชิ้นงาน ได้ร่วมกันศึกษาเพื่อหาคำตอบ หรือข้อสรุปที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังสามารถใช้ Mind Mapping ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยใช้เนื้อหาสาระจากวิชาการเขียน ซึ่งเป็นวิชาสาระเพิ่มเติมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

พบว่าผู้เรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะรูปแบบการสอนที่ได้พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน หลักการคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) เป็นหลักการและวิธีการที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ เนื่องจากหลักการคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) มีแนวคิดและหลักการว่า การเรียนรู้จะมีความหมายหากเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ในการสอนเป็นการเสนอความคิดรวบยอดหรือกรอบมโนทัศน์ก่อนการสอนเนื้อหาจะช่วยให้เนื้อหาที่มีความหมาย ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียวแต่ความรู้จะเกิดขึ้นและถูกสร้างขึ้น โดยผู้เรียนเองการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียน ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative and Collaborative Learning) เป็นวิธีการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานจริงและร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่มย่อย โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบ

ร่วมมือ ยังเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือทีม ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถปรับตัวให้อยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิวัฒน์ เพชรศรี (2552 : 123-126) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 อรชร วัฒนกุล (2553 : 124-127) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และ ปริญญาตรี หนันชัยบุตร (2553 : 142-145) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเรียนรู้ทัศนศิลป์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ที่ใช้รูปแบบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ การระดมความคิด และการใช้ผังความคิดในการสร้างผลงาน ซึ่งปรากฏผลว่าสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับที่ เดอ โบโน (De Bono, 2004 : 1) และ เท็มเปิล (Temple, 2004 : 3) ศึกษาไว้ พบว่า การเรียนแบบร่วมมือ และผังความคิดมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้กับกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Denise de Souza Fleith and Renzulli (2002 : 373 - 386) พบว่าการใช้โปรแกรมฝึกอบรมความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาความสามารถในการคิดนอกกรอบและความสามารถในการรู้คิดด้วยตนเอง (Self-Concept)

สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างผลงานด้วยตัวนักเรียนเองตามหลักการคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) และกิจกรรมที่เป็นการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เป็นจากความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เกิดจากการระดมความคิดและการร่วมกันจัดทำผังความคิด ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีทั้งกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำงานเดี่ยวและทำงานเป็นกลุ่ม ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียนมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน โดยแต่ละกลุ่มจะลดความสามารถของผู้เรียนที่ประกอบด้วย เก่ง : ปานกลาง : อ่อน เท่ากับ 1 : 2-3 : 1 ในการแบ่งกลุ่มในลักษณะนี้เป็นผลดีสำหรับผู้เรียนทั้งในด้านผลการเรียนและในด้านสังคม คือ ในด้านผลการเรียนนักเรียนที่เก่งจะสามารถช่วยนักเรียนที่อ่อนกว่าได้ เพราะผู้ที่เรียนเก่งจะสามารถเข้าใจและรับรู้ ได้เร็วกว่านักเรียนที่อ่อนและปานกลาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่านักเรียนที่เรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง สามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงระหว่างนักเรียนเก่งและนักเรียนอ่อนได้ดี ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถทางสังคมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมอง เมื่อนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก การมีส่วน

ร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มจะส่งผลด้านจิตใจว่าตนมีความสำคัญและมีบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม สามารถช่วยส่งเสริมและสร้างสรรค์ผลงานในกลุ่มได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วัฒนกุล (2553 : 124-127) และ มณีวรรณ ฤทธิ์น้ำคำ (2556 : 234-236) Lee, Kyung-Hwa. (2005 : 194-199) และแนวคิดของนักวิชาการท่านอื่น ๆ ที่เห็นด้วยกับประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น กาญจนา คุณารักษ์ (2541 : 69) และ สุมณฑา พรหมบุญ และคณะ (2541 : 38-39) ซึ่งเห็นด้วยและสนับสนุนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

ผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นยังพบว่า เมื่อได้กำหนดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกันแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดให้ภายในเวลาที่กำหนดนักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการทำกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งตั้งใจในการทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี แม้ว่าในตอนต้นจะมีนักเรียนบางคนที่นั่งเฉย ไม่แสดงออก แต่เมื่อสมาชิกในกลุ่มได้อธิบายวิธีการ และมอบหมายภาระหน้าที่ในกลุ่มให้ รวมทั้งมีการกำหนดเวลาที่ต้องร่วมกันทำให้สำเร็จ ก็แสดงให้เห็นว่า พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น สมาชิกแต่ละกลุ่มมีความสนุกสนานในการทำงาน และมีความสุขกับผลงานที่ร่วมกันสร้างขึ้น สามารถระดมความคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ดีขึ้น เมื่อได้รับความรู้จากเพื่อนที่เก่งกว่าแนะนำมารวมทั้งได้ลงปฏิบัติด้วยตนเอง นักเรียนที่อยู่ในระดับอ่อนก็สามารถทำกิจกรรมได้ดีขึ้น บรรยากาศในการแสดงความคิดเห็นและการร่วมกันระดมความคิดก็เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย มีความเป็นกันเองและสนุกสนาน มีความสุข เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบราวน์ (Brown. 1982 : 10 – 12) Beghetto (2006 : 447-457) และ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554 : 149 – 159) พบว่า การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนพัฒนาด้านภาษา ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทางสังคมของนักเรียน การให้นักเรียนได้ร่วมกันสร้างผังความคิดก่อนการเขียน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดอย่างสร้างสรรค์ และสามารถเขียนสร้างสรรค์ตามผังความคิดที่ร่วมกันสร้างขึ้นได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ โรเจอร์ส (Rogers. 1970 : 78 – 80) และ เดอ โบโน (De Bono. 2004 : 2) พบว่า ความสบายใจหรือภาวะที่ปลอดภัยทางจิตของนักเรียน และความมีอิสระในการแสดงออก การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอความคิดตามแนวคิดของ

คน ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่งผลให้สามารถช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

2. ผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏผล ดังนี้

2.1 นักเรียนที่เรียนโดยการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกคน และมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนโดยการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ในภาพรวมก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 31.77$) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 45.82$) ด้านความคิดคล่องแคล่ว ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 19.85$) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 25.82$) ด้านความคิดยืดหยุ่น ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.48$) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.32$) ด้านความคิดริเริ่ม ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.00$) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$) ด้านความคิดละเอียดลออ ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.57$) หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.10$) แสดงว่าการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถพัฒนานักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้มีความคิดสร้างสรรค์ได้รวมทั้งสามารถสรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาขึ้นได้ด้วยการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกอร์ดอน (ขงยุทธ ฒ นคร. 2540 : 87-88 ; อ้างอิงจาก Gordon. 1961 : 182) ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นจากวิธีการคิดหรือกลไกในการคิดแบบเดียวกันและขบวนการคิดของบุคคลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะไม่ลดน้อยลงเมื่อบุคคลร่วมกันคิดแก้ปัญหาในระบบกลุ่ม และโรเจอร์ส (Rogers. 1970 : 78 - 80) ที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นวัยใดและสามารถส่งเสริมให้สูงขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทางตรงได้แก่ การอบรมสั่งสอนและการฝึกฝน ส่วนทางอ้อม ได้แก่ การสร้างสภาพบรรยากาศและการจัดสภาพแวดล้อม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของเกล (Gate. 1969 : 430) และ

Koberg and Bagnall (1991 : 352) พบว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่ส่งเสริมและพัฒนาขึ้นได้ ความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้ถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากบิดามารดา แต่เป็นพฤติกรรมที่เรียนรู้ได้และได้รับภายหลังเช่นเดียวกับบุคลิกภาพของมนุษย์

การที่ผลจากการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสระดมความคิด ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและได้ออกแบบสร้างสรรค์งานเขียนด้วยตัวนักเรียนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของคำตอบ บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีความเป็นกันเอง เวลาในการจัดการเรียนการสอนมีอย่างเหมาะสมสำหรับการทำกิจกรรมของนักเรียน นักเรียนสามารถชี้แนะให้คำแนะนำกันเองได้ทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม สมาชิกในแต่ละกลุ่มต่างได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละกิจกรรม ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Torrance (1962 ; อ้างอิงจาก สมพร หลิมเจริญ. 2552 : 21-22) ผลการวิจัยของอรชร วัฒนกุล (2553 : 124-127) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองมีผลลัพธ์คะแนนความคิดสร้างสรรค์เรื่องการสื่อสารในรายวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ปริญญาโทนั้น ชัยบุตร (2553 : 142-145) ที่พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทัศนศิลป์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้านของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

2.2 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอน

ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่
 ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทั้งในภาพรวมและในแต่ละด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวม
 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.37) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
 นักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง (\bar{X} = 4.21-4.44)
 ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยสุดได้ดังนี้ ด้านการวัดผลประเมินผล ค่าเฉลี่ย (\bar{X} =
 4.44) ด้านเจตคติต่อรูปแบบการสอน ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.43) ด้านวิธีการ ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.39)
 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.38) ด้านสื่อการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.21) ตามลำดับ ทั้งนี้
 อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นกิจกรรม
 การเรียนการสอนแบบร่วมมือ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ได้
 ระดมพลังสมอง และได้ร่วมกันวางแผนจัดทำผังความคิดของตนและของกลุ่ม รวมทั้งนักเรียน
 เข้าใจในบทบาทของตนและเห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำ
 กิจกรรมอย่างมีความสุข และได้รับผลสะท้อนกลับเพื่อนำไปพัฒนาตนเองทุกครั้งที่ทำกิจกรรม
 รวมทั้งเข้าใจความหมายและความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่ช่วยให้ตนเองมีอิสระทาง
 ความคิด สามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่นได้ โดยไม่ถูกตำหนิหรือตัดสินว่าผิด
 การรวมกลุ่มกันก็เป็นการรวมกลุ่มเล็ก ๆ สามารถปรึกษา ให้คำแนะนำซึ่งกันและกันได้
 นักเรียนเก่งและปานกลางสามารถช่วยเหลือ ให้คำแนะนำนักเรียนที่อ่อนได้ ทำให้นักเรียนไม่
 รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียน บรรยากาศในการเรียนส่งเสริมให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์ผลงาน
 ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะนุช ยุทธยาจารย์ (2544 : 19) ที่พบว่า การจัด
 สภาพการณ์ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น ชั่วผู้เรียนเกิด
 ความสามารถในการคิดที่กว้างขวางและแปลกใหม่ขึ้นเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด
 สร้างสรรค์ นอกจากนั้นการจัดบรรยากาศการเรียนให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระ ไม่เครียดเป็นสิ่งที่
 ช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา
 ของ Joyce and Weil (Joyce and Weil. 1996 : 96) รูปแบบการสอนที่ส่งเสริมความคิด
 สร้างสรรค์ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน กาญจนา
 คุณารักษ์ (2541 : 69) ที่พบเกี่ยวกับประโยชน์และคุณค่าของการเรียนการสอนแบบร่วมมือว่า
 จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ฝึกให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและผู้เรียนจะเรียนด้วยความ
 รู้สึกสบายใจเพลิดเพลินบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จึงกล่าวได้
 ว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมตามรูปแบบ

การสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในระดับมาก

3. ผลการยืนยันผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิด
สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผลการยืนยันประสิทธิผลของการ
ใช้รูปแบบรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายกับนักเรียน 6 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
27 ได้แก่ (1) โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล (2) โรงเรียนศรีสมเด็จพัฒนาวิทยา
(3) โรงเรียนโลกด้ามพิทยาคม (4) โรงเรียนหนองหมื่นถ่านวิทยา (5) โรงเรียนน้ำใสวิทย
และ (6) โรงเรียนคู่น้อยประชาสรรค์ พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน และหลัง
เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลายต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 หลังจากเรียนโดยใช้
รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แล้ว นักเรียนมีคะแนนความคิด
สร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ70 ทุกคน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบ
การสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระดับมาก ค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 4.35) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.39 รูปแบบการสอน
ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความ
เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่
ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนตามกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอน ได้รับการ
ประเมิน ปรับปรุงมาเป็นระยะ ๆ ด้วย เริ่มจากการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่
ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงร่างรูปแบบการสอน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้พบ
เห็นจากผลการทดลองใช้ทำให้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับที่ครูผู้สอน
ยอมรับได้จึงอาจกล่าวได้ว่า รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ นักเรียนใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้

1.1 รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ใช้เนื้อหาจากวิชาการเขียน เป็นวิชาสาระเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการทดลอง พบว่า สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ หากครูผู้สอนจะนำไปใช้ในเนื้อหาวิชาอื่น ควรปรับบทความสถานการณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนขณะนั้น เหมาะสมกับท้องถิ่น เหตุการณ์ปัจจุบัน และควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดนอกกรอบ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรตระหนักถึงคุณลักษณะของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นที่ต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต โดยกำหนดให้มีการสอดแทรกไว้ในการจัดการเรียนการสอนปกติ

1.3 ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นี้ไปใช้ ต้องเตรียมความพร้อมทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางด้านความคิดสร้างสรรค์และทักษะการผลิตชิ้นงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม รวมถึงการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนและเครื่องมือประเมินผลต่างๆด้วย

1.4 ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นี้ไปใช้ ต้องมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออก เป็นผู้สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง

1.5 ครูผู้สอนที่จะนำรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นี้ไปใช้ ต้องทำความเข้าใจแนวคิด หลักการ และกระบวนการดำเนินกิจกรรม วิธีการประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการของรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บรรลุผลตามความต้องการ

1.6 ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับบุคคลในสังคมทุกระดับ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยการฝึกกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น จึงควรเร่งส่งเสริมให้ผู้มีบทบาทในการสร้างคน สร้างชาติ ตระหนักถึงความจำเป็นในการสอนที่สอดแทรกกิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาเพิ่มเติมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น

1.7 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องเน้นการปฏิบัติ การทำงานเป็นกลุ่มที่ไม่มีปริมาณสมาชิกในกลุ่มมากเกินไป ควรมีจำนวน ประมาณ 4-5 คนเพื่อให้ นักเรียนช่วยเหลือกันและควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

1.8 กิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายเน้นการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอย่างต่อเนื่อง

1.9 บทความสถานการณ์ในบทเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เนื้อหาสาระต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีขอบข่ายเนื้อหาที่เป็นประโยชน์สำหรับนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

1.10 การวัดและประเมินผลในแต่ละแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้มีความต้องปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นความจำเป็นอันดับแรก เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้เป็นช่วงที่มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ลดลงแต่ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน หากได้มีการส่งเสริมหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดให้สูงขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ได้ผลกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้เป็นแนวทางการศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

2.3 การสังเกตพฤติกรรมการเรียนขณะร่วมฝึกกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีเหตุผล ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้น ควรมีการวิจัยในคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการสร้างสังคมวิชาการ สามารถนำเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนากระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดและคุณลักษณะอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

พบว่า นักเรียนมีความสุข สนุกสนานและกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่คิดต่างไปจากแนวคิดของตน แต่ไม่เกิดการแตกแยกทางความคิดแต่อย่างใด จึงควรจะได้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอื่น ๆ อีกต่อไป

2.5 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำเอารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นและใช้ได้ผลกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนในระดับอื่นได้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY